

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา สร้างสรรค์ความมั่นคงให้แก่ประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ดังที่ ภิญโญ สาธร ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า "การศึกษา หมายถึง กระบวนการทุกชนิดที่ช่วยพัฒนา หรือปรับปรุงจิตใจ อุปลนิสัย และคุณสมบัติทางกายภาพ ต่าง ๆ ของมนุษย์ให้ดีขึ้น" (ภิญโญ สาธร 2521: 10)

พลศึกษา (Physical Education) เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่สำคัญมากแขนงหนึ่ง ก่อให้เกิดความสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับการเลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้

วรศักดิ์ เทียรชอบ (2521: 10) ได้กล่าวว่า การพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาอย่างอื่น คือเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และยังเห็นด้วยว่าวิชาพลศึกษาที่อยู่ภายใต้การจัดการจัดสอน การควบคุมดูแลอย่างถูกต้อง จะช่วยให้มีการพัฒนาทางด้านจิตใจเป็น อย่างดีด้วย

สำออง พ่วงบุตร (2524: 185) ได้ให้ความเห็นว่า "การพลศึกษาจะสามารถ บรรลุตามจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดี จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง เช่น การเงิน สถานที่ สื่อการเรียน ครูพลศึกษา จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถเพื่อให้การสอนวิชาพลศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสามารถปรับปรุงวิธีการสอนให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้ ใน ชีวิตประจำวัน

วิธีสอนวิชาพลศึกษาถือว่ามีสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง เพราะวิธีการสอนที่ดี และ ถูกต้องนั้น จะช่วยให้ครูสามารถสอนนักเรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ด้วยดี และมี

ประสิทธิภาพ การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ในปัจจุบันนี้นั้นสาเหตุหนึ่ง
อาจจะเนื่องจากครูขาดหลักและวิธีการสอนที่ดี และถูกต้อง

เมื่อพิจารณาถึงการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของไทยในปัจจุบัน การสอนที่นิยมใช้
ถือปฏิบัติกันมา คือ

การสอนด้วยวิธีบรรยายเป็นการสอนจากกฎเกณฑ์ไปทาส่วนย่อย เน้นความสำคัญที่ตัวครู
โดยครูเป็นผู้เสนอขั้นตอนการสอน จัดลำดับทักษะให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย และสามารถปฏิบัติตาม
แนวทางที่ครูวางไว้ เพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์โดยนักเรียนสามารถพิสูจน์แนะนำหลักการต่าง ๆ
มาปฏิบัติได้ดี ทั้งยังทำให้ประหยัดเวลาอีกด้วย ซึ่งการสอนวิธีนี้เป็นที่นิยมสอนโดยทั่วไป สำหรับ
กิจกรรมทางด้านพลศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกีฬาโยมนาสติก แต่การสอนด้วยวิธีนี้ยังมีผลเสียก็คือ
โปรแกรมเน้นพัฒนาทักษะเพียงอย่างเดียว ขาดความสามารถทางด้านสติปัญญาในการคิดค้น
นักเรียนจะแสดงความสามารถของเขาเฉพาะเหตุการณ์ที่คนได้พิสูจน์แล้วเท่านั้น ทำให้พบ
ความยุ่งยากเมื่อเผชิญกับสถานการณ์อื่น

สำหรับการสอนด้วยวิธีอุปนัย เป็นการสอนจากส่วนย่อยไปหากฎเกณฑ์ ครูเป็นผู้แสดง
ตัวอย่างของจริงให้นักเรียนสังเกต การสอนด้วยวิธีนี้เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คือต้องรู้จักสังเกต
สรุป คิดค้นอย่างมีเหตุผล ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจทักษะได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถ
ทำงานได้อย่างถูกต้อง

แม้ว่าการสอนวิธีนี้จะพัฒนาความสามารถของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน แต่อาจต้องใช้
ระยะเวลายาวนานกว่าการสอนด้วยวิธีบรรยาย

การสอนด้วยวิธีบรรยายและวิธีอุปนัย มีทั้งส่วนดีและส่วนเสียดังกล่าวจึงเป็นแรงกระตุ้น
ให้ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบการสอนด้วยวิธีบรรยายและวิธีอุปนัย ในกีฬาโยมนาสติกลีลาประกอบ
ดนตรี (Sportive Rhythmic Gymnastics) ซึ่งกีฬาดังกล่าวเป็นกิจกรรมทางพลศึกษา
เฉพาะผู้หญิงที่ให้คุณค่ามากมายทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเน้นถึงความสามารถในการ
สร้างสรรค์ ความฉลาด ความเชื่อมั่น และเทคนิคขั้นสูงของสมรรถภาพทางกายที่จำเป็น
ทุกด้าน โดยใช้จินตนาการในการแสดงออกอย่างสง่างาม และการแสดงอารมณ์อย่างลึกซึ้ง

ในการประสานสัมพันธ์กับอุปกรณ์เบา ๆ อย่างมีศิลปะ และมีเสียงดนตรีช่วยส่งเสริมความงดงามของกีฬา

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ปัจจุบันกีฬายิมนาสติกลีลาประกอบดนตรี (Sportive Rhythmic Gymnastics) กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง และเริ่มจัดให้มีการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่าง ๆ เช่น ในวิทยาลัยพลศึกษา หรือโรงเรียนบางแห่ง เช่น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฯลฯ

เพื่อให้พื้นฐานการเรียนการสอน กีฬายิมนาสติกลีลาประกอบดนตรี (Sportive Rhythmic Gymnastics) เป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ในการที่จะส่งเสริม และพัฒนากีฬายิมนาสติกลีลาประกอบดนตรีให้ก้าวหน้าแพร่หลายต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบการสอนด้วยวิธีนัยและวิธีอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยิมนาสติกลีลาประกอบดนตรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการสอนยิมนาสติกลีลาประกอบดนตรีด้วยวิธีนัย (Deductive)
2. เพื่อศึกษาผลการสอนยิมนาสติกลีลาประกอบดนตรีด้วยวิธีอุปนัย (Inductive)
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการสอนด้วยวิธีนัย (Deductive) และวิธีอุปนัย (Inductive) ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยิมนาสติกลีลาประกอบดนตรี

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยิมนาสติกลีลาประกอบดนตรีระหว่างวิธีสอนแบบนัย (Deductive) กับวิธีสอนแบบอุปนัย (Inductive) แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งจะศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการสอนยิมนาสติกลีลาประกอบดนตรีระหว่างวิธีนัยกับวิธีอุปนัย

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนหญิงโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ปีการศึกษา 2531 ซึ่งไม่เคยเรียนกีฬายิมนาสติกลีลาประกอบดนตรีมาก่อน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักเรียนทุกคนเรียนและฝึกซ้อมในท่าที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ให้ 3 ท่า ได้แก่
  - ท่าที่ 1 เหวี่ยงบอล (Swing, Ball Balance on One Hand)
  - ท่าที่ 2 โยนบอล (Throws)
  - ท่าที่ 3 กลิ้งบอล (Rolling)
2. การทดสอบสามารถวัดได้จากการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยนำคะแนนทั้ง 3 คนมาเฉลี่ย ให้เป็นคะแนนจริง
3. ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ โดยใช้วิธีการให้คะแนนของสหพันธ์ยิมนาสติกสากล (International Gymnastics Federation)

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. นิรนัย (Deductive) นักการศึกษาบางท่านใช้คำว่า อนุมาน หมายถึงการสอนที่ตั้งต้นจากกฎ (General Rules) แล้วดำเนินไปหาข้อเท็จจริง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสอนโดยสาธิตท่าที่ถูกต้องให้นักเรียนดู 3 ท่า คือ ท่าที่ 1 ท่าเหวี่ยงบอล (Swing, Ball Balance on One Hand) ท่าที่ 2 ท่าโยนบอล (Throws) ท่าที่ 3 ท่ากลิ้งบอล (Rolling) โดยครูเป็นผู้จัดขั้นตอนการสอนเรียงลำดับทักษะให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย จึงสามารถนำหลักการต่าง ๆ มาปฏิบัติแต่ละท่าได้เป็นอย่างดี และทำให้ประหยัดเวลาอีกด้วย และทำการทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ให้คะแนนเท่าที่นักเรียนทดสอบทั้ง 3 ท่าตามกติกา การให้คะแนนของสหพันธ์ยิมนาสติกสากล

2. อุปนัย (Inductive) นักการศึกษาบางท่านใช้คำว่า อุปมาน หมายถึงการสอนที่ตั้งต้นจากการค้นคว้าทดลองข้อเท็จจริงแล้วตั้งเป็นกฎขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสอนโดยสาธิตท่าที่ถูกต้องให้นักเรียนดู 3 ท่า คือ ท่าที่ 1 ท่าเหวี่ยงบอล (Swing, Ball Balance on One Hand)

ท่าที่ 2 ท่าโยนบอล (Throws) ท่าที่ 3 ท่ากลิ้งบอล (Rolling) การสอนวิธีนี้เน้นให้นักเรียนต้องรู้จักสังเกต สรุป คิดค้นอย่างมีเหตุผล ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจทักษะได้อย่างลึกซึ้งตามความต้องการทั้ง 3 ท่า ตามกติกากาการให้คะแนนของสหพันธ์ยิมนาสติกสากล

3. ยิมนาสติกลีลาประกอบดนตรี (Sportive Rhythmic Gymnastics) หมายถึง กีฬาประเภทหนึ่ง โดยสหพันธ์ยิมนาสติกสากล (International Gymnastics Federation)

4. การทดสอบของเบรช (Brace Test) หมายถึง วิธีการทดสอบความสามารถในการเรียนทักษะทางกลไก (วีริยา บุญชัย 2529: 177) เพื่อวัดความสามารถของเด็กผู้หญิงที่มีอายุ 12 - 14 ปี ก่อนการฝึก

5. การเรียนทักษะทางกลไก (Motor Educability) หมายถึง ความสามารถในการเรียนทักษะทางกลไกใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

6. การทดสอบความสามารถก่อนการฝึก (Pre-test) หมายถึง การทดสอบก่อนการฝึกในท่าที่ทำการทดสอบ 3 ท่า คือ ท่าที่ 1 ท่าเหวี่ยงบอล ท่าที่ 2 ท่าโยนบอล และท่าที่ 3 กลิ้งบอล

7. การทดสอบความสามารถหลังการฝึก (Post-test) หมายถึง การทดสอบหลังการฝึกในท่าที่ทำการทดสอบ 3 ท่า คือ ท่าที่ 1 ท่าเหวี่ยงบอล ท่าที่ 2 ท่าโยนบอล และท่าที่ 3 กลิ้งบอล

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) หมายถึง ผลการเรียนรู้ของกีฬายิมนาสติกลีลาประกอบดนตรีที่ได้รับจากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างหลังจากการสอนทักษะมาแล้ว